

Översikt

Förord	5
Författarna	7
Lyrisk	9
Innehållsförteckning	12
Förkortningar	19
Inledning	23
I. SKRIFT OCH UTTAL	37
II. ACCENTTYPER	67
III. ACCENTEXEMPEL	79
IV. KASUSBÖJNING	115
V. SUBSTANTIV	125
VI. ADJEKTIV	187
VII. RÄKNEORD	209
VIII. PRONOMEN	215
IX. VERB	251
X. ADVERB	309
XI. PREPOSITION – ADVERB	329
XII. ENKLA PREPOSITIONER	337
XIII. SAMMANSATTA PREPOSITIONER	349
XIV. EXEMPEL MED SAMMANSATTA PREPOSITIONER	371
XV. SÄRSKILDA FÖRBINDELSER	413
XVI. KONJUNKTIONER	489
XVII. INTERJEKTIONER	495
Appendix A: Nio tillägg av Gunnar Nyström	499
Appendix B: Byönn nest tšyölbuðñ	521
Appendix C: Tre prov på stavning	545
Litteratur och källor	555
Webbsidor	559
Tabellord	561
Nyströmsregistret	587
Personregister	590
Sakregister	592
Anteckningar	600

Innehållsförteckning

Förord	5
Författarna	7
Lyrik	9
Översikt	11
Förkortningar	19
Inledning	23
I. SKRIFT OCH UTTAL	37
A. Vokalförrådet	38
1. Enkla vokaler	38
2. Diftonger	39
3. Triftong	39
4. Uttalslängd	39
B. Om vissa byolikheter	40
C. Nasalering	41
1. Förutsägbar nasalering	41
2. Två typer av icke förutsägbar nasalering	42
D. Apokope	42
1. Tillfällig apokope	43
2. Permanent apokope	44
3. Apokopering av egennamn	47
4. Apokope av kortstaviga ord	47
E. Konsonanter	48
1. Speciella konsonanttecken: ð, ş, w, sl, ' (enkelt rakt citattecken)	48
2. Flyktiga konsonanter: r, ð, g	50
3. Växling i uttalet av g	52
4. Lång konsonant efter lång vokal	53
5. Långt -n på ordböjningsnivå	54
6. Problem vid ng-ljud: ngg	56
7. Påverkbar konsonant: d > ð	56
8. Varning för uttalsfel	57
9. Konsonantgrupper	58
10. Dubbel- eller enkelteckning i vissa småord	59
F. Motiveringar för skrivreglerna	60

II. ACCENTTYPER	67
A. Stavelse och längdkombinationer	67
B. Akut och grav accent	70
C. Beteckningar	71
D. Översikt	74
III. ACCENTEXEMPEL	79
A. Enkla ord	79
B. Enstavigt förled och enstavigt långstavigt efterled	85
C. Enstavigt förled och enkelt tvåstavigt efterled	93
D. Enstavigt förled och sammansatt efterled	99
E. Tvåstavigt förled och enstavigt efterled	101
F. Tvåstavigt förled och enkelt tvåstavigt efterled	104
G. Tvåstavigt förled och sammansatt ord som efterled	106
H. Längre sammansättningar	108
I. Ord med obetonad inledning	108
J. Tryckomkastning	112
IV. KASUSBÖJNING	115
A. Grundbegrepp	115
1. Genus	115
2. Obestämd/bestämd form	117
3. Numerus	119
4. Kasus	119
B. Satsanalys	122
1. Regler för satsdelar på nivå ett och två	123
2. Regler för satsdelar på nivå tre	124
V. SUBSTANTIV	125
A. Maskulina substantiv	127
B. Feminina substantiv	156
C. Neutrala substantiv	172
D. Oböjliga substantiv	182
E. Ortnamn	183
F. Översikt över substantivböjningen	184
VI. ADJEKTIV	187
A. Attribut till substantiv i obestämd form	187
B. Attribut till substantiv i bestämd form	200
C. Självständiga adjektiv i obestämd form	202
D. Självständiga adjektiv i bestämd form	204

E. Komparation	205
F. Kasus vid adjektiv	207
VII. RÄKNEORD	209
A. Grundtal	209
1. ienn	210
2. twer	210
3. trair	211
4. fiuärer	211
B. Ordningstal	212
VIII. PRONOMEN	215
A. Personliga och possessiva pronomen	216
1. Översikt	217
2. menn, denn, senn (min, din, sin)	219
3. ujär (vår)	221
4. iðär (er, eder)	222
5. weroðer (varannan, varandra)	222
6. Exempel med personliga och possessiva pronomen	223
B. Demonstrativa pronomen	224
1. an-dar (den där)	225
2. an (den, <i>betonat</i>)	225
3. isn (den här)	226
4. isn-jär (den här)	227
5. siuäv (själv)	227
6. slaik (sådan)	228
C. Relativa pronomen	229
D. Interrogativa pronomen	230
1. ukin (vilken, vem)	230
2. ukindier (vilkendera)	233
3. wen fer/för ienn (vad för en)	234
E. Indefinita pronomen	235
1. an (man)	235
2. ien (en, <i>obestämd artikel</i>)	236
3. ienn (en, <i>självständiga former</i>)	236
4. noger (någon)	237
5. inndsjin (ingen)	238
6. inndsindier (ingendera)	239
7. wer (var, varje)	240
8. wer og ienn (var och en)	241

9. uände ukin (vem än, vem som helst)	242
10. summ (somlig)	245
11. ymser (diverse, olika)	246
12. ienndier (endera, en av dem)	246
13. mitsin (mången)	247
14. flierer (flera)	248
15. oll (all)	249
16. båðer (båda)	249
17. fåer (få)	250
IX. VERB	251
A. Svaga verb	253
B. Starka verb	271
C. Förteckning över starka verb	274
D. Hjälppverb	281
1. Temporala hjälppverb	282
2. Passivbildande hjälppverb	282
3. Konjunktivbildande hjälppverb	282
4. Modala hjälppverb	283
E. Kombinationer av olika hjälppverb	288
F. Verb som styr dativ	289
G. Förteckning över verb som styr dativ	290
H. Passiv form och deponens	295
I. Imperativ	298
J. Subjektslösa satser	302
X. ADVERB	309
A. Rumsadverb	310
B. Tidsadverb	316
C. Sättsadverb	320
D. Orsaksadverb	322
E. Satsadverb	323
F. Adverbens funktion och ordföljd	326
G. Understödjande negation	327
XI. PREPOSITION – ADVERB	329
A. Prepositioner och adverb med en stavelse	331
B. Prepositioner och adverb med två stavelser	334
XII. ENKLA PREPOSITIONER	337
A. Prepositioner med dativ	338

B. Prepositioner med akkusativ	339
C. Prepositioner med dativ eller akkusativ	340
D. Utförligare prepositionsregler	341
1. etter/eter och firi	342
2. för/fer	343
3. i, o, under, yvyr i rumssammanhang	345
4. i i tidssammanhang	346
5. o i tidssammanhang	346
6. under i tidssammanhang	346
7. minn/min	346
XIII. SAMMANSATTA PREPOSITIONER	349
A. Sammansättningarnas förled	349
B. Valet mellan sammansatt och enkel preposition	352
C. Sammansättningsbenägenhet	355
D. De mest sammansättningsbenägna prepositionerna	356
1. að	356
2. i, o	359
3. wið	363
E. Prepositioner som är mindre sammansättningsbenägna	363
1. millo	364
2. nest	364
3. undo	364
4. yr	365
5. áv	365
6. gainum, um	367
7. för	367
8. min	368
9. under, yvyr	368
XIV. EXEMPEL MED SAMMANSATTA PREPOSITIONER	371
A. Prepositioner med två led	372
1. att-/attr-	372
2. atto-/atton-	375
3. aut-, aute-	376
4. auto-/auton-	379
5. brott-, brotte-	380
6. dait-, daite-	381
7. daito-/daiton-	383
8. dieðo-/dieðon-	384
9. fram-	384

10. fromo-/fromon-	386
11. iem-, iema-	387
12. iemo-/iemon-	388
13. in-(inn-), inne-	389
14. inno-/innon-	391
15. juät-, juäte-	391
16. juätö-/juätön-	393
17. mitt-	394
18. niö-	395
19. niöer-	397
20. niöo-/niöön-	397
21. nord-/nort-, ost-/ostr-, suö-/sut-, west-/westr-	398
22. nordö-/nordön-, ostö-/oston-, ...	401
23. twert-	401
24. up- (upp-, uff-), uppe-	402
25. uve-	404
26. uvö-/uvön-	404
B. Prepositioner med tre led	407
XV. SÄRSKILDA FÖRBINDELSER	413
A. Betydelse	413
B. Ordföljd	414
C. Uttal	415
1. Former med accentneutral betoning i särskilda förbindelser	415
2. Former som behåller sin betoning i särskilda förbindelser	419
D. Parallella fenomen	420
1. Kombinationer med flera hjälpverb	420
2. Kombinationen wära/werda + predikatsfyllnad	423
3. Lexikaliserade kombinationer	423
E. Perfekt particip och presens particip	424
F. Exempel på särskilda förbindelser	425
XVI. KONJUNKTIONER	489
A. Samordnande konjunktioner	489
1. Enkla konjunktioner	489
2. Sammanställda konjunktioner	490
B. Underordnande konjunktioner	491
XVII. INTERJEKTIONER	495

Appendix A: Nio tillägg av Gunnar Nyström	499
1. Byolikheter i fråga om några vokaler	499
a. Uttalsvarianterna au , a , o före ng-ljud	499
b. Om nasalvokalerna å och ø	500
c. Om nasalvokalerna ę och ä	501
d. En diftong med starkt skiftande uttal	501
e. De onasalerade ändelsevokalerna å och o efter kort stavelse	502
2. Undantag från grundregeln för nasalering	503
3. Den flyktiga konsonanten r före it och its	505
4. Älvdalskans g-ljud	507
5. Undantag från regeln om bortfall av -ð före konsonant: ett specialfall	508
6. Bestämd och obestämd form i älvdalskan	509
7. Infinitiverna wårå och fårå och deras sidoformer	513
8. Finit verb på infinitivplats	515
9. Om den underordnande konjunktionen at i älvdalskan	516
Appendix B: Byönn nest t̥jyölbuðn	521
Appendix C: Tre prov på stavning	545
Litteratur och källor	555
Webbsidor	559
Tabellord	561
1. De svenska tabellorden	561
2. Dalskuär dę i tabellum	573
Nyströmsregistret	587
1. Tillägg	587
2. Meddelanden, anmärkningar o.dyl.	588
3. Illustrerande exempel på älvdalska	589
4. Omnämmanden inklusive korshänvisningar	589
Personregister	590
Sakregister	592
Anteckningar	600